

Tom Ruetten

Online databank voor internationale concerten

Kunstenpunt, het steunpunt voor muziek, podiumkunsten en beeldende kunst in Vlaanderen en Brussel, heeft de taak op zich genomen de buitenlandse concerten van Belgische artiesten online in een kalender bijeen te brengen. Dat gaat met vallen en opstaan, maar levert veel op.

Met een klein afzetgebied als België is een internationaal traject voor veel musici onontbeerlijk om te professionaliseren. Maar het internationale concertlandschap is stabiel noch homogeen. Behalve evidente geografische, economische en demografische verschillen zijn de muzieksmaak en de lokale uitgaanscultuur per land anders. En terwijl L'Olympia in Parijs, de Royal Albert Hall en het Deense Roskilde-festival al decennia dezelfde iconische monumenten zijn, is het landschap van kleine zalen en lokale festivals heel wat minder bekend en standvastig. Een keurig geordende, up-to-date telefoon-gids met alle relevante speelplekken in het buitenland is helaas niet voorhanden, dus wie wil toeren moet voorzichtig het terrein verkennen.

Hoe hachelijk internationaal toeren vaak ook is, België blijkt een land van vele dappere avonturiers. Van hun ervaringen kunnen anderen weer leren. Er bestaat geen kalender met alle internationaal toerende landgenoten, maar met die uitdaging kon Kunstenpunt wel aan de slag.

Flyer voor Belgische artiesten op Eurosonic Noorderslag, Groningen, 2016. Ontwerp: Kiet

JEUDI 19
OCTOBRE
11h30 – 14h

WWWATER
WHEN'AIRY
MET FAIRY
L'OR DU
COMMUN

SALUTVOISINS.EU

LA CIGALE (BAR)
120 Boulevard de Rochechouart, Paris 18e

Flyer voor
Belgische artiesten
op het MaMA
Festival, Parijs,
2017.
Ontwerp: Kiet

Op zoek

We zijn begonnen een lijstje te maken met Belgische artiesten van wie we een buitenlandse carrière vermoedden, zoals Stromae, Soulwax, Belle Perez en Collegium Vocale. De lijst werd steeds langer, de namen die collega's en passanten aandroegen bonter en obscurder. Artiesten hebben geen gedeponeerde ISBN-code, geen rijksregisternummer, geen centrale rapportering van hun activiteiten. Als we verder wilden komen, zouden we gestructureerd te werk moeten gaan.

Het potentieel bleek gigantisch. Bij de overheid troffen we een lijst aan van iets meer dan 30 gesubsidieerde orkesten en muziekensembles. Populaire artiesten vonden we bij Ultratop, de nationale hitparade in België: hier werden ook expliciet landgenoten in hun charts geïdentificeerd. Het turven van de jaarlijsten van de afgelopen jaren leverde een paar honderd bewezen succesvolle Belgen op. →

Belgium Booms x music:LX présentent "Salut Voisins!" au MaMA Festival 2017

Gratuit pour les délégués sur inscription
Plus d'infos sur www.salutvoisins.eu

PROGRAMME

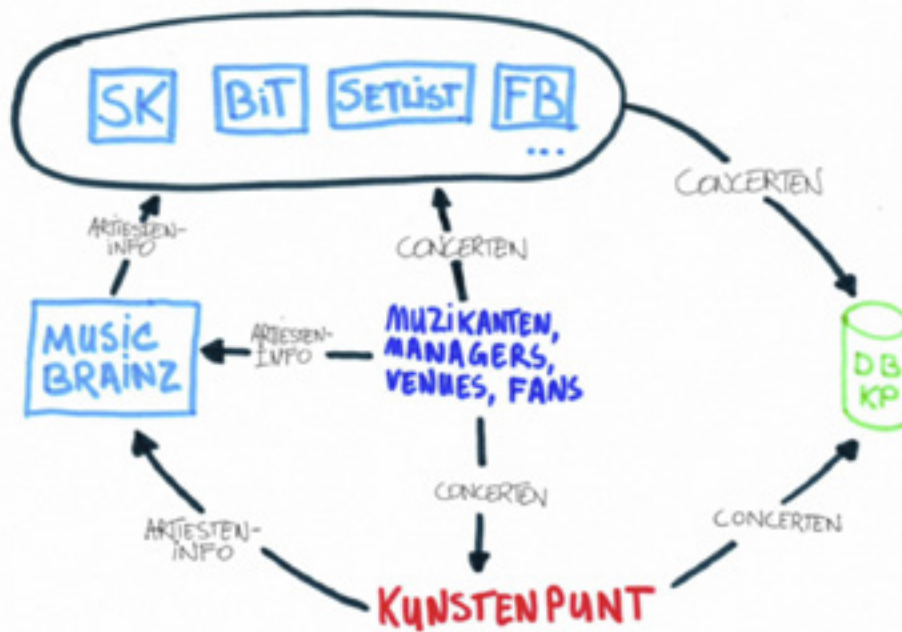
11h30	Brunch Pro Finger food, rafraîchissements, bières belges & vins luxembourgeois
12h00 – 12h30	WWWATER Soulpop-electronica (BE)
12h45 – 13h15	WHEN 'AIRY MET FAIRY Indie-pop (IS/LU)
13h30 – 14h00	L'OR DU COMMUN Hip-hop (BE)

RETROUVEZ AUSSI:

AAMAR, DC SALAS, DELV'IS, HAMZA,
HARING, ISHA, KRISY, MILLIONAIRE, THE SUBS

www.musiclx.lu
www.belgiumbooms.be

Figuur 1. Gegevensstroom database Kunstenpunt

Subsidies of commercieel succes zijn echter geen noodzakelijke voorwaarden om in het buitenland te spelen, dus gingen we ook te rade bij drie organisaties die amateurmusici in Vlaanderen vertegenwoordigen: Vlamo voor blaasorkesten, Koor & Stem voor koren en Poppunt voor jonge popgroepen. Die tellen respectievelijk 1400, 1000 en 15.000 aangesloten groepen, een duizelingwekkende massa waarbinnen genoeg iedereen het potentieel heeft om buiten onze landsgrenzen op te treden.

Steeds vaker zien we dat artiesten hun concerten ruchtbaar maken via zogenaamde gigfinders, socialenetwerksites waarop muziekliefhebbers concerttips op maat krijgen

Veel artiesten kondigen concerten online aan. In de eerste plaats om eigen fans op de been te brengen, vooral via de eigen website. Maar steeds vaker zien we dat artiesten hun concerten ruchtbaar maken via zogenaamde *gigfinders*, socialenetwerksites waarop muziekliefhebbers concerttips op maat krijgen. Wie in Amsterdam woont en zich kenbaar heeft gemaakt als fan van Bob Dylan, zal niet enkel een seintje krijgen wanneer de meester zelf komt optreden in een straal van een x-aantal kilometer, maar ook wanneer een soortgelijke artiest een concert in de buurt geeft. Dit principe, waardoor artiesten een potentieel nieuw publiek kunnen aanspreken, levert de nodige prikkels aan veel organisatoren, managers en artiesten om hun concerten gestructureerd te delen.

De API's¹ van deze platforms laten toe een deel van hun gegevens eenvoudig en automatisch te aggregeren. Hoofdzakelijk om ze weer te geven als concertkalender op de eigen homepage of Facebookpagina, maar zo kun je eveneens de concertlijst van een artiest opslaan. Nog meer API's met concertdata vinden we bij Facebook (Events) en Setlist.fm. De laatste is een community waar fans en bands niet enkel

concerten, maar ook de setlists (gespeelde songs) van afgelopen concerten documenteren.

Enkele steekproeven toonden aan dat deze platforms een potentiële goudmijn van concertdata voor ons overzicht waren.

Musicbrainz als knooppunt

Bronnen met concertgegevens zijn dus voorhanden, maar onze interesse ligt slechts bij een erg kleine deelverzameling uit deze platforms, namelijk de (buitenlandse) concerten van Belgische artiesten. Daarom moesten we een manier bedenken om die te identificeren en te koppelen aan de respectievelijke profielen op de bovengenoemde sociale platforms.

In deze zoektocht raakten we geïntrigeerd door Musicbrainz. Deze *crowdsourced, peer-reviewed, open source* databank werd begin 2000 ontworpen als centrale gegevensbron waar feitelijke informatie over artiesten flexibel ontsloten kan worden. Dit gebeurt door artiesten te benoemen, onderlinge relaties met collega's te beschrijven en dateren, muziekreleases en muziek evenementen te beschrijven, artiesten aan een geolocatie te koppelen en naar externe gegevensbronnen te verwijzen. Vooral met deze laatste twee konden wij aan de slag: Musicbrainz laat ons toe Belgische artiesten als dusdanig te categoriseren, en te benutten als knooppunt waar directe links naar profielen op Facebook, Setlist.fm, Bandsintown en Songkick gestructureerd worden bewaard.

Onze keuze voor Musicbrainz heeft enkele bijkomende voordelen. Vooreerst kunnen we ons beroepen op andere gebruikers van het platform om ook landgenoten uit obscuurdere muziekniches te identificeren. Musicbrainz wordt bovendien gebruikt door Google, BBC, Spotify enzovoort als leverancier van metadata. Wanneer we de aanwezigheid van de Belgen op Musicbrainz versterken, heeft dit een gunstig effect op hun zichtbaarheid in andere tools.

Bij aanvang van dit experiment (voorjaar van 2017) troffen we bij Musicbrainz meer dan 4500 artiesten aan die als Belg waren geoormerkt. De afgelopen maanden hebben we dit aantal opgekrikt naar 12.000, door artiesten toe te voegen of al aanwezige artiesten als Belgisch te oormerken. Niet elke naam daarin is een rondtoerende artiest – ook individuele muzikanten, overleden componisten en opgedoekte bands

maken er deel van uit, maar door een steentje bij te dragen aan Musicbrainz *universal lingua franca for music* wordt België goed gerepresenteerd en dat is gunstig voor mogelijke toekomstige toepassingen. Ter vergelijking, er zijn op dit moment 9000 artiesten gemarkeerd als Nederlands in Musicbrainz.

Technische flow

De volledige gegevensstroom is weergegeven in Figuur 1. Enerzijds melden artiesten, management en concertzalen hun concerten op songkick.com (SK), bandsintown.com (BiT), setlist.fm (SETLIST) en facebook.com (FB). Tegelijk brengt Kunstenpunt, samen met andere crowdsourcers, Belgische artiesten in kaart op Musicbrainz, inclusief eventuele profielen op de vier bovenstaande platforms. Complementair worden ook aanvullende concertdata verzameld, voornamelijk van artiesten die hun weg naar deze sociale media nog niet vinden, waaronder veel uitvoerders uit de klassieke muziek.³ De API's van de vier platforms worden door een computerprogramma verwerkt en de data worden opgeslagen in een ruwe dataset bij Kunstenpunt. Zo zijn verwijzingen naar meer dan 200.000 concerten van Belgische artiesten binnengehaald.

Daarmee is het werk nog niet afgerond. Een concert kan immers op verschillende platforms worden aangekondigd. Het herkennen van meervoudige verwijzingen naar hetzelfde concert wordt bemoeilijkt doordat elk platform een eigen datamodel hanteert, dat we eerst moeten vertalen naar een gedeeld datamodel. Om correct duplicaten te herkennen moeten de namen van steden, landen, speelplekken en datumformaten op elkaar worden afgestemd. De ene bron meldt '19/08/2018 20:00' in 'Festivalterrein, Biddinghuizen, Netherlands', terwijl een andere spreekt van 'August 17-18-19 2018' in 'Alpha @ Lowlands Festival, NL'.

Muziek- en concertdata beschikken over kenmerken die een extra uitdaging vormen. Concerten worden geannuleerd of wijzigen van datum en/of speelplek, artiestennamen variëren, een concertzaal kan beschikken over meerdere podia of organiseert occasioneel een evenement op een externe locatie, een aangekondigd concert maakt eigenlijk deel uit van een festival dat drie dagen duurt et cetera. Tot op vandaag schaven →

we aan tal van algoritmen om de veelvormige data zo efficiënt mogelijk te verwerken. Zo blijken de 200.000 verzamelde referenties naar concertdata in werkelijkheid te kunnen worden gereduceerd tot ongeveer 100.000 unieke concerten.

Tijdsintensief

Ook de datakwaliteit moet permanent op peil worden gehouden. Een artiestennaam is doorgaans uniek binnen het eigen territorium (geen Belg haalt het ooit in zijn hoofd om z'n nieuwe groepje *Deus* te noemen), maar die naam kan hergebruikt worden in de VS (een Houseproject), Polen (een rapper), Canada (nog een rapper), Spanje (nóg een rapper), Duitsland (een metalgitarist) en Ivoorkust (een instrumentaal technoproject).

Hoewel het verzamelen van gegevens dus sterk geautomatiseerd kan worden, blijft het handwerk (opvolging en controle) tijdsintensief. Door het verhoogde volume aan verzamelde gegevens stijgt ook de druk op de manuele controlemechanismen. Volgende stappen in automatisering moeten zich richten op het faciliteren van de gegevensverrijking en -controle. In de voorbije maanden moesten we al aanpassingen doorvoeren in de technische backend omdat BiT en FB wijzigingen aanbrachten in hun API. Ook technisch blijven we sleutelen aan dit mechanisme.

Hoewel het verzamelen van gegevens sterk geautomatiseerd kan worden, blijft het handwerk tijdsintensief

Blik vooruit

Wat heeft het tot nu opgeleverd? Zonder twijfel een eerste objectieve kijk op de intensiteit waarmee Belgische artiesten zich aan het buitenlandse avontuur wagen. Wekelijks zien we gemiddeld 30 concerten van hen buiten de landsgrenzen. Deze cijfers schetsen echter slechts een ruw beeld: de verzamelde data zijn omvangrijk maar niet volledig. En de realiteit en het gewicht van een concert op het terras van een café in Terneuzen liggen mijlenver verwijderd van een uitverkochte show in Madison Square Garden in New York: nochtans wegen beide concerten even zwaar in de databank.

De studie *Have love, will travel* (Leenknecht 2017) toonde aan dat, zoals verwacht, de buurlanden onze eerste externe afzetmarkten zijn. Daarnaast observeerden we dat de optredens plaatsvonden in bijna 4000 verschillende steden in meer dan 100 verschillende landen buiten België. En 3 procent van de in het buitenland toerende artiesten is verantwoordelijk voor meer dan een derde van alle onderzochte concerten tussen 2013 en 2017.

De ontwikkelde methodiek laat toe om, voor enige tijd, de buitenlandse activiteiten te blijven monitoren. Met wat geluk kunnen we op langere termijn enkele evoluties waarnemen, maar dat zal de toekomst moeten uitwijzen. Het overwinnen van de verschillen tussen en onvolmaaktheden van de geconsulteerde platforms blijft kunst- en vliegwerk. Het doet ons dromen van een universeel mechanisme om concertdata centraal te ontsluiten. Zoals Musicbrainz een neutrale datahub is waaraan andere websites eigen functionaliteit en visualisaties toevoegen, zou een vergelijkbaar principe kunnen worden gehanteerd bij data van concerten of andere evenementen. Hierbij valt niet enkel technologische efficiëntiewinst te verwachten; het kan ook de basis leggen voor een objectieve en duurzame bron van documentatie en geschiedschrijving. Concerten zijn efemeer van aard, en dat de documentatie erover broos is, hebben we aan den lijve ondervonden. Informatie verifiëren over een concert dat drie jaar eerder plaatsvond, blijkt vaak problematisch. Oorzaken daarvan liggen enerzijds bij het veranderen of verdwijnen van websites en platforms, anderzijds bij gebruikers die hun profiel of data bewust (laten) schrappen.

Tegelijk ontwikkelden we een online dashboard waarop alle data, zowel historische als toekomstige, consulteerbaar zijn. Het ter beschikking stellen van de vergaarde data, en daarmee ook de potentiële speelplekken in andere steden en landen, levert de grootste toegevoegde waarde op. Op die manier hopen we ook daadwerkelijk een bescheiden ondersteuning te bieden voor wie buitenlandse ambities koestert. De meeste artiesten kunnen zich wel identificeren met een of meer collega's; door het internationale livetrajec van een *peer* te bestuderen raken groepen hopelijk geïnspireerd om zelf een teen in het water te steken. Door buitenlandse ervaringen van artiesten en managers op te tekenen, kunnen we aanvullend een realistisch beeld schetsen van een internationaal traject. •

Literatuur

Leenknecht, S. (2017) *Have love, will travel: buitenlandse concerten van Belgische artiesten (2013-2017)*. Brussel: Kunstenpunt.

BOEKMAN

Ieder kwartaal een themanummer met interviews, artikelen, analyses en columns of reportages over de nieuwste ontwikkelingen in de kunst- en cultuursector

Met thema's als de waarde van cultuur, stedelijke regio's en een inclusief cultuurbestel

Voor abonnementstarieven zie **boekman.nl**